

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

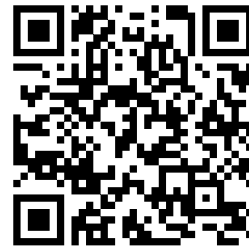
Державний обліковий номер: 0826U000463

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-03-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жибак Андрій Анатолійович

2. Andrii Zhybak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0714-2090

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародне право

Дата захисту: 04-04-2026

Спеціальність за освітою: 293 Міжнародне право

Місце роботи здобувача: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ГОУ-ТУ ЛІГАЛ"

Код за ЄДРПОУ: 37195718

Місцезнаходження: проспект Мінський, Київ, 04201, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12138

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87, 10.89

Тема дисертації:

1. Регулювання діяльності онлайн-платформ у праві ЄС
2. Regulation of online platforms in EU law

Реферат:

1. Дисертація є першим у вітчизняній юридичній науці монографічним дослідженням правового регулювання діяльності онлайн-платформ на внутрішньому ринку Європейського Союзу, у межах якого здійснено системну класифікацію зобов'язань, накладених на цифрових гейткіперів, проаналізовано механізми імплементації положень Акту про цифрові ринки та сформульовано пропозиції щодо удосконалення українського законодавства у сфері цифрових послуг з урахуванням європейського досвіду. Обґрунтовано актуальність формування ефективної системи правового регулювання діяльності онлайн-платформ на внутрішньому ринку Європейського Союзу, запровадження прозорих механізмів контролю за поведінкою цифрових гравців, забезпечення рівних умов доступу до цифрового ринку, а також гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами, що є ключовим елементом євроінтеграційного курсу України та необхідною умовою її цифрової та економічної безпеки. У дисертації здійснено комплексний доктринальний аналіз становлення та еволюції правового регулювання діяльності онлайн-платформ з урахуванням трансформації нормативної бази у сфері цифрових послуг, викликаній стрімким

розвитком платформної економіки, алгоритмічного управління та штучного інтелекту. Аргументовано, що традиційне конкурентне законодавство виявилось недостатнім для ефективного реагування на виклики цифрової епохи, що зумовило потребу в розробці спеціальних регуляторних інструментів, зокрема Акту про цифрові ринки. У межах дослідження обґрунтовано, що регуляторна стратегія Європейського Союзу базується на людиноцентричному та правозахисному підході, який поєднує захист фундаментальних прав, забезпечення прозорості цифрового середовища та стимулювання інноваційного розвитку. Запропоновано трактування ключових понять, таких як «цифрова послуга», «онлайн-платформа», «гейткіпер», «основна послуга платформи» та «цифровий правопорядок», що дозволяє сформулювати системну модель правового регулювання онлайн-платформ. У дисертації також виявлено основні ризики та обмеження чинної нормативної архітектури, що зумовлено правовою складністю, асиметрією доступу до даних, антиконкурентною поведінкою цифрових гігантів та технологічною динамікою. На основі порівняльного аналізу моделей цифрового регулювання США, Китаю та Європейського Союзу сформульовано висновки щодо унікальності європейського підходу, який поєднує *ex ante* і *ex post* механізми забезпечення цифрової справедливості. Здійснено системний аналіз функціонального призначення зобов'язань, накладених на онлайн-платформи зі статусом гейткіпера відповідно до Акту про цифрові ринки. Узагальнено доктринальні підходи до розмежування позитивних і негативних зобов'язань, досліджено їхню регуляторну логіку, зв'язок із принципами *ex ante* контролю та особливості імплементації в умовах динамічного цифрового середовища. Аргументовано, що класифікація зобов'язань на позитивні та негативні є концептуально важливою для розуміння архітектури цифрового регулювання в Європейському Союзі. Негативні зобов'язання виконують функцію запобігання зловживанням ринковою владою, тоді як позитивні є проявом нової парадигми цифрового права і мають проактивний характер, спрямований на створення умов для відкритої конкуренції, технологічної сумісності та інноваційного розвитку. У межах дослідження проаналізовано індивідуалізований підхід до визначення обсягу зобов'язань, залежно від типу основних послуг платформи, а також роль функції комплаєнсу як інструменту внутрішнього контролю за виконанням нормативних приписів. Особливу увагу приділено гнучкості регуляторного режиму Акту про цифрові ринки, що забезпечується механізмами призупинення, уточнення та адаптації зобов'язань у відповідь на структурні зміни цифрових ринків. Підкреслено, що звичайна законодавча процедура Європейського Союзу залишається єдиним легітимним способом модифікації переліку зобов'язань, що гарантує стабільність нормативної системи та верховенство права. З'ясовано перспективи реалізації права Європейського Союзу у сфері регулювання діяльності онлайн-платформ, зокрема через призму інституційного механізму імплементації положень Акту про цифрові ринки, правових викликів його застосування на рівні держав-членів Європейського Союзу та можливостей адаптації європейського досвіду в українському правовому полі. Аргументовано, що імплементація Акту про цифрові ринки відбувається в умовах багаторівневої взаємодії між Європейською комісією, іншими загальноєвропейськими інституціями та національними органами влади, що формує квазіцентралізовану модель правозастосування. Виявлено, що відсутність чітких меж між положеннями Акту про цифрові ринки та конкурентним правом Європейського Союзу, а також неоднорідність національних підходів до реалізації зобов'язань гейткіперів, створюють ризики правової фрагментації та ускладнюють досягнення регуляторної конвергенції на внутрішньому ринку.

2. The dissertation is the first monographic study in domestic legal science on the legal regulation of online platforms in the internal market of the European Union, within which a systematic classification of obligations imposed on digital gatekeepers has been carried out, the mechanisms for implementing the provisions of the Digital Markets Act have been analysed, and proposals for improving Ukrainian legislation in the field of digital services have been formulated, taking into account European experience. The relevance of forming an effective system of legal regulation of online platforms in the European Union's internal market, the introduction of transparent mechanisms for monitoring the behaviour of digital players, ensuring equal conditions of access to the digital market, and harmonising national legislation with European standards, which is a key element of Ukraine's European integration course and a necessary condition for its digital and economic security. The dissertation provides a comprehensive doctrinal analysis of the formation and evolution of legal regulation of online platforms,

taking into account the transformation of the regulatory framework in the field of digital services caused by the rapid development of the platform economy, algorithmic management, and artificial intelligence. It is argued that traditional competition law has proved insufficient to respond effectively to the challenges of the digital age, which has led to the need to develop special regulatory instruments, in particular the Digital Markets Act. The study substantiates that the European Union's regulatory strategy is based on a human-centred and rights-based approach that combines the protection of fundamental rights, ensuring transparency in the digital environment, and stimulating innovative development. It proposes interpretations of key concepts such as 'digital service,' 'online platform,' 'gatekeeper,' 'core platform service,' and 'digital legal order,' which allows for the formation of a systematic model of legal regulation of online platforms. The dissertation also identifies the main risks and limitations of the current regulatory architecture, which are caused by legal complexity, asymmetry of access to data, anti-competitive behaviour of digital giants, and technological dynamics. Based on a comparative analysis of digital regulation models in the United States, China, and the European Union, conclusions are drawn regarding the uniqueness of the European approach, which combines ex ante and ex post mechanisms to ensure digital fairness. A systematic analysis of the functional purpose of obligations imposed on online platforms with gatekeeper status in accordance with the Digital Markets Act has been carried out. Doctrinal approaches to distinguishing between positive and negative obligations were summarised, their regulatory logic was examined, as well as their connection to the principles of ex ante control and the specifics of implementation in a dynamic digital environment. It is argued that the classification of obligations into positive and negative ones is conceptually important for understanding the architecture of digital regulation in the European Union. Negative obligations serve to prevent abuse of market power, while positive obligations are a manifestation of a new paradigm of digital law and are proactive in nature, aimed at creating conditions for open competition, technological compatibility and innovative development. The study analyses an individualised approach to determining the scope of obligations, depending on the type of core platform services, as well as the role of compliance as an internal control tool for regulatory compliance. Particular attention is paid to the flexibility of the regulatory regime of the Digital Markets Act, which is ensured by mechanisms for suspending, clarifying and adapting obligations in response to structural changes in digital markets. It is emphasised that the normal legislative procedure of the European Union remains the only legitimate way to modify the list of obligations, ensuring the stability of the regulatory system and the rule of law. The prospects for the implementation of European Union law in the field of online platform regulation have been clarified, in particular through the prism of the institutional mechanism for implementing the provisions of the Digital Markets Act, the legal challenges of its application at the level of European Union member states, and the possibilities for adapting European experience to the Ukrainian legal field.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Жибак А.А. Особливості квазіцентралізованої системи забезпечення виконання Закону про цифрові ринки. Науковий часопис. 2024. Серія ПРАВО. Випуск 43. С. 18-24. URL: <https://www.chasopys.law.npu.kiev.ua/archive/43/5.pdf>
- Жибак А.А. Екстратериторіальність права ЄС під час накладення зобов'язань на онлайн-платформи. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 8. С. 463-466. URL:

http://lsej.org.ua/8_2024/111.pdf

- А.А. Жибак. Принципи відповідності Gatekeepers Закону про цифрові ринки (DMA) як гарантія забезпечення прав користувачів послуг онлайн-платформ. Актуальні проблеми держави і права. 2024. С. 59-65. URL: <http://apdp.in.ua/v101/9.pdf>
- Жибак А.А. Цифрові гейткіпери як виклик європейській моделі правового регулювання онлайн-платформ. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. 2025. Серія: юридичні науки. Том 36 (75). № 3. С. 152-157. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/3_2025/3_2025.pdf#page=160
- Жибак А.А. Удосконалення законодавства України у сфері онлайн-послуг в умовах цифрової трансформації: імплементація європейського досвіду регулювання онлайн-платформ. Ампаро. 2025. № 1. С. 44-51. URL: <https://law.journalsofznu.zp.ua/visnik-1-2025>
- Мазаракі Н., Жибак А. Зобов'язання гейткіперів закріплені в Акті про цифрові ринки. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2024. № 3. С. 4-19. URL: <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/article/view/2183/2230>
- Жибак А.А. Становлення та розвиток правового регулювання діяльності онлайн-платформ у праві ЄС/Тези доп. міжнар. наук.-прак. конф. «ЮРИДИЧНА ОСІНЬ 2023» 17 листопада 2023 року, м. Харків. С. 17-23. URL: https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/download/zbirniki_konf/yr_osin_2023.pdf
- Андрій Жибак. Забезпечення прав користувачів онлайн-платформ на цифрових ринках ЄС/Тези доп. круг. столу «Правове регулювання цифрової економіки: правові інструменти, можливості та виклики» 21 листопада 2023 року, м. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т. С. 46-49. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NA==/8fc512701e4ad1d484aff7a7d1c08d52.pdf>
- Жибак А.А. Пакет Акту про цифрові послуги як модернізований інструмент регулювання діяльності онлайн-платформ в Європейському Союзі/Тези доп. VI Міжнар. наук.-прак. конф. «Актуальні проблеми публічного та приватного права», присвяченої 95-річчю від дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. 29 березня 2024 року. м. Харків. С. 667-669. URL: <https://dSPACE.hnpu.edu.ua/items/ca55b7f7-5b21-4411-a7d7-d87f53031a48>
- Жибак А.А. Захист прав людини на онлайн-платформах ЄС/Тези доп. Всеукр. наук.-прак. конф. «Права людини в глобалізованому світі: сучасний стан, шляхи реалізації та механізми захисту» 19 квітня 2024 року, м. Харків: ДБТУ. С. 296-301. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/conf-19-04-24-mater.pdf#page=297>
- Жибак А.А. Інституційний механізм імплементації положень Закону про цифровий ринок/Тези доп. міжнар. наук.-прак. конф. «ЮРИДИЧНА ОСІНЬ 2024» 19 листопада 2024 року, м. Харків. С. 17-20. URL: <https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/wp-content/uploads/2024/12/zbirnyk-yurydychna-osin-2024.pdf>
- Жибак А.А. Гармонізація українського законодавства із європейськими стандартами регулювання онлайн-платформ у контексті цифрової трансформації/Тези доп. наук.-прак. круг. столу «ПРАВОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ» 3 квітня 2025 року, м. Київ. С. 267-270. URL: https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/Kruglyj-stil_Pravotvorcha-diyalnist_03-kvitnya-2025.pdf
- Zhybak A. An. NATIONAL LEGAL MECHANISMS FOR CONTROLLING THE BEHAVIOUR OF GATEKEEPERS IN THE EU INTERNAL MARKET UNDER THE DMA. International scientific conference. Riga, the Republic of Latvia. September 18-19, 2025. Publishing House 'Baltija Publishing'. P. 105-108. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/655/17338/36844-1>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазаракі Наталія Анатоліївна
2. Nataliia Mazaraki

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1729-7846

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смирнова Ксенія Володимирівна
2. Kseniia V. Smyrnova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2768-7642

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філатова-Білоус Наталія Юліївна
2. Nataliia Y. Filatova-Bilous

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4243-3990

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нескороджена Лариса Леонідівна

2. LARYSA NESKORODZHENA

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1484-3557

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кортуківа Тамара Олександрівна

2. Tamara O. Kortukova

Кваліфікація: д.філософ, доц., 293

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3376-0159

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Примак Володимир Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Примак Володимир Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жибак Андрій Анатолійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна